

تحریم‌ها هزینه واردات دارو را به شدت بالا برده است

written by فرخ ده‌بزرگی | ۱۳۹۹/۰۹/۲۲

به گزارش مجله خبری غذا و دارو و به نقل از سپید، ناصر ریاحی؛ رئیس اتحادیه واردکنندگان دارو و عضو هیئت‌رئیس اتاق بازرگانی ایران؛ ضمن برشمردن تحریم‌های بانکی که از ابتدا بر سر راه واردات دارو و تجهیزات پزشکی وجود داشته، به تحریم‌های مضاعفی که با خروج آمریکا از برجام به خصوص در حوزه حمل و نقل و بیمه اقلام دارویی تحمیل شد اشاره کرد و گفت: «این مشکلات و فشارها موجب فلج شدن روند واردات دارو به کشور شده است. البته واردکنندگان در این سال‌ها با تلاش فراوان اجازه نداده‌اند بیماران ایرانی بدون دارو بمانند و این امر را وظیفه خود می‌دانند. ولی نباید فراموش کنیم که این تلاش‌ها علاوه بر اینکه زحمات فراوانی برای واردکنندگان دارد، متأسفانه موجب بالا رفتن هزینه‌های واردات دارو به کشور هم شده و سبب شده است تا هم این روند، غیراقتصادی باشد و هم ریسک بالایی به همراه داشته باشد.»

وضعیت واردات دارو به کشور در شرایط تحریم چگونه است؟

متأسفانه سال‌هاست کشور ما درگیر مشکلات ناشی از تحریم است و شرایط هرروز سخت‌تر می‌شود. البته بر اساس قوانین بین‌المللی دارو و غذا از تحریم استثناء است، اما امروز اگر پول تنها از طرق قانونی و با رعایت مقررات تحریم به فروشنده برسد، کالا به ما فروخته خواهد شد.

نکته‌ای که وجود دارد این است که واردات مجموعه‌ای از اقدامات و عملیات مختلف شامل ارسال مبلغ، حمل و نقل، بیمه و بازرسی کالا و حتی پیک سریع اسناد مالی بین بانک‌ها و ذی‌نفع و فروشنده است که متأسفانه تمامی این روندها تحریم است و از آنجاکه در این روند امکان تشخیص پول جابجا شده با هدف خرید دارو وجود ندارد و یا به دلیل اینکه شرکت‌ها این اقدام را دارای ریسک بالا می‌دانند، از فروش دارو به ما خودداری می‌کنند؛ لذا این مشکلات و فشارها موجب فلج شدن روند واردات دارو به کشور شده است. البته واردکنندگان در این سال‌ها با تلاش فراوان اجازه نداده‌اند بیماران ایرانی بدون دارو بمانند و این امر را وظیفه خود می‌دانند.

ضمناً نباید فراموش کنیم که این تلاش‌ها علاوه بر اینکه زحمات فراوانی برای واردکنندگان دارد، متأسفانه هزینه‌های واردات دارو را به شدت بالا برده و سبب شده است تا هم این روند، غیراقتصادی باشد و هم ریسک بالایی به همراه داشته باشد. از این‌رو این را به جرات می‌گوییم که اگر این اتفاق برای هر کشور دیگری غیر از ما می‌افتاد کسی به دنبال آن نمی‌رفت، اما همه این تلاش‌ها در سایه روحیه نوع‌دوستی و عرق ملی ایرانیان انجام می‌شود.

این را هم باید اضافه کنم که امروز مثال‌های زیادی وجود دارد که پول واردکنندگان ایرانی بلوکه شده و حتی برخی از آنها بعد از مدتها دسترسی به پول خود را هم

ندارند و کمپانی‌های بزرگ ارتباط کاری خود را با آنها قطع کرده‌اند، یا اینکه وقتی پول هم به مقصد رسیده، به دلیل عدم تمایل شرکت‌ها برای همکاری، پول ارسال‌شده برگشت خورده است. البته گفتن این جملات شاید ساده باشد، ولی بلوکه شدن پول و یا برگشت آن پس از هزینه شدن‌های بسیار برای واردکنندگان مصیبت‌بار است.

اما با وجود مشکلات فراوان با همت همکاران من روند واردات متوقف نشده و سعی می‌کنیم تا حدی که می‌توانیم نیازهای بیماران را برطرف کنیم، اما کماکان مشاهده می‌کنید که با کمبود مواجه می‌شویم و بیماران با مشکلات عدیده‌ای مواجه شده و جسته‌گریخته در خصوص برخی داروها دچار مشکل می‌شویم.

به تازگی این مشکل در خصوص مواد اولیه دارویی هم به وجود آمده و تولید محصولات داخلی که برخی اقلام اولیه آنها از خارج وارد می‌شود هم دچار کمبود شده است. البته تفاوت مواد اولیه با داروی ساخته شده این است که تولیدکننده می‌تواند مصرف مورد نیاز شش ماه تا یک سال خود را یکجا وارد کرده و به مرور استفاده کند، اما داروی ساخته شده اینگونه نیست و باید به اندازه نیاز کوتاه‌مدت وارد شود و این مشکلات بسیاری برای کشور به همراه داشته است.

آیا با خروج آمریکا از توافقنامه برجام و آغاز تحریم‌های فلج‌کننده بر علیه ایران، مشکلات بیشتر شده است؟

با عرض تاسف باید بگویم که حلقه تحریم‌ها به مرور تنگ‌تر شده است. برای مثال در ابتدا تنها برخی بانک‌ها شامل تحریم بودند و حمل‌ونقل و بیمه در این فهرست قرار نداشت، اما بعد از این اتفاق، بیمه و حمل‌ونقل هم به فهرست تحریم‌ها اضافه شد و حتی تعداد بانک‌های تحریم شده داخلی هم افزایش یافت و تحریم ثانویه‌ای نیز برای همه بانک‌ها قرار داده شد؛ بنابراین این روند هرروز پیچیده‌تر می‌شود و در این اواخر نیز نهادها و شرکت‌ها و اشخاص حقیقی نیز تحریم شدند و همین امر بهانه‌ای شد برای اینکه فروش محصول به این افراد و شرکت‌ها هم ممنوع شود؛ لذا امروز سخت‌گیری‌ها بیش‌ازحد افزایش یافته و کمپانی‌های ساخت دارو برای فرار از ریسک بالای فروش محصول به ایران اقدام به قطع همکاری با واردکنندگان ایرانی کرده‌اند.

آیا این قبیل اقدامات را می‌شود نمونه بارز تروریسم اقتصادی دانست؟

بنده مطالعات سیاسی ندارم و نمی‌توانم عنوان دقیقی برای این اقدامات بگذارم، اما این محدودیت‌ها و مشکلات وجود دارد و تفاوتی با اقدامات تروریستی نمی‌کند.

منظور شما از نقش تحریم‌ها در افزایش هزینه واردات دارو چیست؟

وقتی می‌گوییم افزایش هزینه منظور ما این است که بانک‌هایی که پول توسط آنها حواله می‌شود نمی‌توانند مبالغ را جابجا کنند زیرا این بانک‌ها کوچک هستند و بانک کارگزار ندارند و مبلغ باید چندین بار به بانک‌های مختلف برود و حتی برخی مواقع نوع ارز درخواستی کمپانی هم در این بانک‌ها وجود ندارد و این مسائل موجب می‌شود تا هزینه ما برای واردات چندین برابر شود.

این مشکل درباره خرید واکسن کووید 19 از طرح سازمان جهانی بهداشت برای توزیع عادلانه واکسن موسوم به کوواکس هم صادق است زیرا در این طرح فقط دولت‌ها می‌توانند مشارکت داشته باشند و امروز یکی از مشکلاتی که بانک مرکزی و وزارت بهداشت ما با آن مواجه است این است که چون عمده هزینه‌های خرید واکسن بدون سند بوده و اسناد موجود تنها در حد سند تبدیل پول است، در صورت بروز مشکل مدرکی که بتواند اثبات کند که انتقال ارز مربوط به خرید واکسن بوده، وجود ندارد؛ بنابراین دست دولت در این موضوع به مراتب بسته می‌شود و نمی‌تواند اینگونه هزینه‌ها را انجام دهد و همین امر موجب بالا رفتن هزینه‌ها برای ما می‌شود.

به نظر شما با توجه به مشکلاتی که برای انتقال ارز خرید واکسن وجود دارد، این

مشکلات چقدر روند رسیدن واکسن به کشور را به تاخیر خواهد انداخت؟

خوشبختانه یا متأسفانه باید بگوییم که ما سال‌هاست در اینگونه شرایط زندگی و کار می‌کنیم، اما مطمئن هستیم که بانک مرکزی راه‌حلی برای این منظور پیدا خواهد کرد و مردم ما بدون واکسن و دارو نخواهند ماند. اما موضوعی که بسیار مدنظر است و امیدواریم انجام شود این است که ما امروز پول‌های بلوکه شده بسیاری در کشورهای مختلف داریم و همه این ارزها مربوط به قبل از تشدید تحریم‌ها است و آمریکا نمی‌تواند این بهانه را عنوان کند که این مبالغ حاصل از فروش نفت و یا عناوین دیگری است؛ بنابراین این مبالغ شامل تحریم‌های جدید نخواهد بود. ضمن اینکه امروز اگر دنیا مدعی است که دارو برای ایران تحریم نیست باید این ادعا در عمل هم ثابت شود؛ لذا امیدواریم تمام کشورهای دنیا به این حق احترام بگذارند زیرا این مبالغ امروز برای خرید واکسن هزینه خواهند شد و این هزینه‌کرد به نفع تمام مردم دنیا خواهد بود چراکه تا زمانی که این ویروس ریشه‌کن نشود احتمال شیوع مجدد و همه‌گیری آن وجود خواهد داشت.

البته به نظر می‌رسد این اقدام عملی است و ما امیدواریم که انسانیت و نوع‌دوستی سبب شود تا کشورهای طرف ایران مبالغ ما را آزاد کنند و در این خصوص همکاری لازم را با کشور ما داشته باشند چراکه این اقدام هم به نفع ما و هم جامعه جهانی خواهد بود.

به نظر شما علت عدم همراهی کشورها برای انتقال ارزهای بلوکه شده بی‌میلی آنها است و یا ترس از تحریم‌های آمریکا؟

به نظر نمی‌رسد کشورهای طرف حساب خیانتی در این خصوص داشته باشند و تنها علت این اتفاق ترس از جریمه‌های آمریکا و تحریم‌های این کشور است. البته به گفته یکی از مسئولان بانک مرکزی این کشورها باید برای این اقدام مجوز افک (دفتر کنترل دارایی‌های خارجی آمریکا) را هم اخذ کنند و اگر این موضوع صحت داشته باشد به جرات می‌توان گفت که ایالات‌متحده مانع اصلی انتقال ارزهای بلوکه شده ایران است.

چرا جامعه جهانی از قوانین مالی آمریکا تبعیت می‌کند؟

این موضوع یک بحث فنی است و کارشناسان بانکی بهتر می‌توانند در این خصوص اظهارنظر کنند، اما به نظر بنده نخستین دلیل این امر اعلام دولت ایالات‌متحده برای قطع معاملات خود با کشورهای طرف معامله با ایران است. از طرف دیگر به دلیل گستردگی گردش مالی خزانه‌داری این کشور، بانک‌های بزرگ دنیا مجبور هستند با آن مراودات مالی داشته باشند و از آنجاکه بیش از 50 درصد پول موجود در بازار جهانی دلار آمریکا است و باید این پول با تایید بانک مرکزی این کشور برگشت داده شود، هر کشوری بخواهد با این سازوکار مالی همراهی نکند بایستی از 50 درصد معاملات خود صرف‌نظر کند که این امر سبب می‌شود هیچ کشوری چنین کاری را انجام ندهد.

در سال‌های گذشته کشورهای اروپایی صندوقی را تحت عنوان «اینستکس» برای تسهیل معامله با ایران راه‌اندازی کردند، آیا این سازوکار مالی توانست به حل مشکلات کمک کند؟

متأسفانه این اقدام کمکی به ما نکرد؛ حتی دفتر اینستکس هم در ایران راه‌اندازی شد، اما اتفاق خاصی نیفتاد. به خاطر دارم در جلسه‌ای که برای این منظور تشکیل شد بنده به نمایندگی از اتحادیه واردکنندگان دارو حضور داشتم و در آن جلسه عنوان شد که ما می‌توانیم از محل پول‌های حاصل از صادرات کالاهای انسان‌دوستانه به اروپا که در این صندوق ریخته خواهد شد می‌توانیم کالاهای بشردوستانه از این کشورها خریداری کنیم، اما بحث اصلی این است که اگر منظور از کالای انسان‌دوستانه دارو و تجهیزات پزشکی باشد، ما صادرات قابل‌ملاحظه‌ای به این کشورها نداریم و در بحث مواد غذایی هم به‌غیراز پسته و زعفران محصولی به این کشورها صادراتی نمی‌کنیم و اگر گندم و

سویا و گوشت را هم جزو کالاهای اساسی در نظر بگیریم کشور ما صادراتی در این بخش به این کشورها ندارد؛ بنابراین اگر بنا باشد فقط این اقلام معاف از محدودیت باشد این صندوق همیشه خالی خواهد بود. از این رو به اعتقاد ما از همان نخست هم مشخص بود که این اقدام سرانجام نخواهد داشت زیرا اگر بنا بود این صندوق پولی داشته باشد باید کشورهای اروپایی مقداری معینی نفت و اقلام صادراتی ایران را می‌خریدند و از محل آن پول کالاهای انسان دوستانه به ما می‌فروختند، اما این موضوع مورد قبول طرفهای اروپایی قرار نگرفت و امروز ما به جرات می‌گوییم که هیچ همکاری در این بخش با ما صورت نگرفت و حتی زمان و وقت ما را هم گرفتند.

وزارت بهداشت فراخوانی برای همراهی شرکت‌های واردکننده جهت واردات واکسن کووید 19 داده است، آیا این آمادگی در واردکنندگان دارو وجود دارد؟

این آمادگی وجود دارد و درخواست ما هم از وزارت بهداشت این بود و این موضوع را در مصاحبه قبلی با روزنامه سپید هم اعلام کردیم. امروز بیش از 150 شرکت واردکننده دارو و تجهیزات پزشکی ماهیانه 100 میلیون یورو واردات انجام می‌دهند و این توانایی را دارند که واکسن را وارد کنند؛ لذا همه درخواست ما دادن فراخوان از سوی وزارت بهداشت برای این منظور بود.

البته در طرح توزیع واکسن از طریق سیستم کوواکس سازمان جهانی بهداشت باید دولت‌ها حضور داشته باشند و اجازه مشارکت به شرکت‌های واردکننده داده نمی‌شود و میزان سهمیه ایران هم در این طرح بنا بر اعلام وزیر محترم بهداشت 16 میلیون و 400 هزار دوز واکسن است که اگر برای هر نفر دو واکسن نیاز باشد این مقدار برای 10 درصد جمعیت کشور کافی خواهد بود.

البته این مقدار برای جمعیت پرخطر ما کافی خواهد بود زیرا امروز اگر کادر درمان و افراد 62 سال به بالا را داوطلب تزریق واکسن در نظر بگیریم همین تعداد 10 درصد جمعیت ما را شامل خواهند شد؛ علاوه بر این از آنجاکه میانگین سنی مرگومیر کرونا در کشور 67 سال به بالا است و بیشتر افراد دارای بیماری زمینه‌ای نیز در این گروه سنی قرار می‌گیرند، اگر این افراد تحت واکسیناسیون قرار گیرند میزان فوتی‌ها بسیار کاهش خواهد یافت و می‌توان احتمال داد که مرگومیر کرونا در کشور حتی یک‌رقمی هم خواهد شد. در این صورت از بحران خارج خواهیم شد و بسیاری از کسبوکارها می‌توانند فعالیت خود را با جدیت از سر گیرند و مردم نیز از وضعیت ناامیدی و استرس بیرون خواهند آمد.

بنابراین اگر 10 درصد جمعیت کشور با واکسن حاصل از طرح کوواکس واکسینه شوند که وزیر بهداشت نیز از وعده حل مشکل نقل و انتقال ارز خرید واکسن خبر داده‌اند، این واکسن در ماه فوریه وارد خواهند شد و ما تا پیش از عید و یا در نهایت تا اردیبهشت واکسیناسیون را خواهیم داشت و وضعیت بحرانی به اتمام خواهد رسید. البته ما بقی جمعیت نیز باید واکسینه شوند و برای این منظور هم خواهش ما این است که اجازه دهند بخش خصوصی واردات واکسن را بر عهده گیرد و مطمئن باشید که از عهده این کار بر خواهد آمد. خوشبختانه امروز برخی شرکت‌های تولیدکننده واکسن نمایندگی در ایران دارند و نمایندگان آنها می‌توانند سهمیه‌ای را برای ایران بگیرند، آنها هم که دارای نمایندگی در کشور ما نیستند بازرگانان ایرانی می‌توانند واکسن را از این شرکت‌ها خریداری و وارد کشور کنند.

به نظر شما اگر بخش خصوصی دست‌به‌کار شود در چه بازه زمانی می‌تواند واکسن را وارد کند؟

به اعتقاد ما اگر دنیا بخواهد همه مردم جهان واکسینه شوند که قرار هم بر این است، حدود 16 تا 17 میلیارد دوز واکسن نیاز است که صحبت از این رقم در حرف آسان است، اما در عمل بسیار کار دشواری است؛ زیرا نه چنین ظرفیت تولیدی در دنیا وجود دارد و نه امکانات حمل و نقل این میزان تولید و یا حتی تکنسین تزریق آن در هیچ

کشوری وجود دارد پس باید کار به تدریج پیش برود. از این رو کشورهایی که شروع به واکسیناسیون کرده و یا در شرف کار هستند اعلام کرده اند که تا آگوست (مردادماه) واکسیناسیون آنها به اتمام خواهد رسید؛ لذا در ایران هم باید این اتفاق به مرور بیفتد و ما در بهترین شرایط تا پایان سال 2021 همه مردم ایران را به تدریج واکسینه کرده باشیم. البته با ورود شرکت های خصوصی به بحث ورود واکسن این روند بسیار سریع تر اتفاق خواهد افتاد و امروز هم شرکت ها در حال مذاکره با سازمان غذا و دارو هستند و پس از گرفتن قیمت از کمپانی ها و اعلام آن به سازمان غذا و دارو و تایید آن توسط این سازمان، واردکنندگان می توانند به سرعت ثبت سفارش کرده و پس از امضای قرارداد و در طول زمان معین واکسن ها را وارد کشور کنند.